تغییر انتظارات نسبت به سیاست پولی امریکا، سرمایه‌گذاران را از دارایی‌های پرریسک دور کرد

بیت‌کوین هم مسیر بازارهای جهانی در مدار سقوط

بازارهای جهانی هفته‌ای کم‌سابقه را پشت سر گذاشتند؛ هفته‌ای کـه در آن تقریبا هیچ بـازاری از موج فروش در امان نماند. از بیت‌کوین و آلت‌کوین‌ها گرفته تا طلا، نقره، نفت و حتی سـهام غول‌های فناوری، همگی تحت تاثیر تغییر انتظارات نسبت به سیاست پولی امریکا و افزایش ریسک‌گریزی سرمایه‌گذاران با افت قیمت روبه‌رو شدند. اگرچه در برخی مقاطع تلاش‌هایی برای بازگشت قیمت‌ها دیده شد، اما برآیند معاملات نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران فعلا رویکردی محتاطانه در پیش گرفته‌اند و چشم‌انداز نرخ بهره امریکا همچنان مهم‌ترین عامل جهت‌دهنده به بازارهای جهانی اسـت. یکی از پرالتهاب‌ترین هفته‌های بازارهای مالی در ماه‌های اخیر به پایان رسید؛ هفته‌ای که طی آن تقریبا همه بازارهای مهم جهان با فشار فروش مواجه شدند. از ارزهای دیجیتال و فلزات گرانبها گرفته تا نفت و بازارهای سهام، بسـیاری از دارایی‌ها بخشی از رشدهای ماه‌های گذشته را از دست دادند و برخی نیز حمایت‌های مهم تکنیکال خود را شکستند. البته این افت در همه بازارها به یک شکل رخ نداد. در برخی روزها خریداران تلاش کردند روند نزولی را متوقف کنند و بخشـی از کاهش قیمت‌ها جبران شـد، اما در نهایت فضای کلی معاملات همچنان تحت تاثیر افزایش ریسـک‌گریزی، تقویت دلار امریکا و تغییر انتظارات نسبت به سیاست‌های فدرال رزرو باقی ماند؛ عواملی که موجب شدند سرمایه‌گذاران بخشی از سرمایه خود را از دارایی‌های پرریسک خارج کنند.

◄ بیت‌کوین دوباره تا آستانه از دست دادن کانال ۶۰ هزار دلار

بازار ارزهـای دیجیتال یکی از اصلی‌تریـن قربانیان این موج فروش بود. بیت‌کویـن که در روزهای ابتدایی هفته تا محدوده ۵۸ هزار دلار عقب‌نشـینی کرده بود، اگرچه در ادامه بخشـی از افت خود را جبران کرد، اما همچنان حوالی مرز روانی ۶۰ هزار دلار معامله می‌شود؛ سطحی که اکنون به یکی از مهم‌ترین خطوط نبرد میان خریداران و فروشندگان تبدیل شده است. رفت‌وبرگشت‌های قیمتی در روزهای گذشته نشان داد که بازار هنوز توان کافی برای آغاز یک روند صعودی قدرتمند را پیدا نکرده است. هر بار که قیمت تلاش کرد بالای ۶۰ هزار دلار تثبیت شود، فشار فروش دوباره افزایش یافت و اجازه نداد این محدوده به یک حمایت مستحکم تبدیل شود. به این ترتیب، بیت‌کوین همچنان بیش از ۵۰ درصد پایین‌تر از سقف تاریخی خود قرار دارد و معامله‌گران با احتیاط بیشتری به روند کوتاه‌مدت آن نگاه می‌کنند.

◄ دومینوی لیکویید شدن معاملات

یکی از عوامل تشدیدکننده افت بازار، حجم بالای معاملات اهرمی بود. با آغاز کاهش قیمت‌ها، بسیاری از معامله‌گرانی که با اسـتفاده از اهـرم روی افزایـش قیمت بیت‌کوین شـرط‌بندی کرده بودند، وارد محدوده لیکویید شـدند. بسته شدن اجباری این موقعیت‌ها باعث فروش خودکار دارایی‌ها شد و همین موضوع فشار نزولی را چندبرابر کرد. در اوج این اصلاح، بیش از یک میلیارد دلار موقعیت خرید در بازار ارزهای دیجیتال لیکویید شد که بخش قابل توجهی از آن به معاملات بیت‌کوین اختصاص داشت. این چرخه در بازارهای پرریسک بارها تکرار شده است؛ کاهش قیمت باعث فعال شدن لیکوییدیشن‌ها می‌شود و فروش‌های اجباری، افت بیشتری را رقم می‌زند. همزمان شاخص ترس و طمع بازار کریپتو نیز وارد محدوده «ترس شدید» شد؛ موضوعی که نشان می‌دهد فضای روانی بازار همچنان به‌نفع فروشندگان است. داده‌های آن‌چین نیز حکایت از آن دارد که تعداد بیت‌کوین‌هایی که در وضعیت زیان قرار گرفته‌اند به یکی از بالاترین سطوح تاریخی رسیده است؛ اتفاقی که معمولا فشار روانی زیادی بر سرمایه‌گذاران وارد می‌کند. البته در چرخه‌های گذشته، ثبت چنین اعدادی در برخی موارد با تشکیل کف‌های قیمتی نیز همزمان بوده است.

◄ آلت‌کوین‌ها؛ اصلاحی سنگین‌تر از بیت‌کوین

همزمان با افت بیت‌کوین، بازار آلت‌کوین‌ها نیز روزهای دشـواری را پشت سر گذاشت. اتریوم، ریپل، دوج‌کوین و بسیاری از رمزارزهای بزرگ بازار حمایت‌های مهم خود را از دست دادند و تنها تعداد محدودی از پروژه‌ها توانستند عملکردی بهتر از بازار داشته باشند. شدت افت آلت‌کوین‌ها بار دیگر نشان داد که در دوره‌های افزایش ریسک‌گریزی، سرمایه‌گذاران معمولا ابتدا سرمایه خود را از دارایی‌های پرریسـک‌تر خارج می‌کنند و سپس سـراغ دارایی‌های بزرگ‌تر می‌روند. از سوی دیگر، صندوق‌های ETF اسپات بیت‌کویـن در امریکا نیز هفته‌های اخیر بـا خروج قابل توجه سرمایه مواجه شده‌اند. این موضوع نشان می‌دهد احتیاط تنها به معامله‌گران خرد محدود نیست و بخشی از سرمایه‌گذاران نهادی نیز ترجیح داده‌اند تا روشن‌تر شدن چشم‌انداز اقتصاد امریکا، بخشی از سرمایه خود را از بازار خارج کنند.

◄ طلا و نقره؛ پناهگاه‌های امن هم عقب نشستند

برخلاف انتظار بسیاری از فعالان بازار، فلزات گرانبها نیز نتوانستند از موج فروش جهانی در امان بمانند. قیمت طلا در مقاطعی به زیر مرز چهار هزار دلار سـقوط و اگرچه در ادامه بخشی از افت خود را جبران کرد، اما همچنان نسبت به هفته‌های قبل در سطح پایین‌تری قرار دارد. علت اصلی این کاهش را باید در رشـد شاخص دلار امریکا و افزایش بازده اوراق خزانه‌داری جست‌وجو کرد. با تقویت احتمال ادامه سیاسـت‌های انقباضی فدرال رزرو، سرمایه‌گذاران بخشی از منابع خود را به سمت اوراق بدهی و دلار منتقل کردند؛ موضوعی که جذابیت طلا را کاهش داد. نقره نیز شـرایط دشـوارتری را تجربه کرد. این فلز علاوه بر نقش سرمایه‌گذاری، وابستگی زیادی به تقاضای صنعتی دارد و نگرانی‌ها درباره کندشدن رشد اقتصاد جهانی موجب شد افت آن حتی از طلا نیز بیشتر باشد.

◄ نفت؛ کاهش تنش‌های ژئوپلیتیکی قیمت‌ها را پایین کشید

بازار نفت نیز هفته‌ای نزولی را پشت سر گذاشت. نفت برنت به محدوده ۷۲ دلار و نفت وسـت‌تگزاس اینترمدیت به حوالی ۶۹ دلار رسید. کاهش نگرانی‌ها درباره اختلال در تردد کشتی‌ها از تنگه هرمز، افزایش جریان صادرات نفت از منطقه و فروکش کردن بخشی از ریسک‌های ژئوپلیتیکی باعث شد بخشی از حباب قیمتی نفت تخلیه شود. در کنار این عوامل، نگرانی نسبت به کاهش سرعت رشد اقتصاد جهانی نیز بر چشم‌انداز تقاضا برای نفت سایه انداخته است. بازار سهام امریکا نیز همگام با سایر بازارها وارد فاز اصلاحی شد. شاخص نزدک برای چندمین روز متوالی کاهش یافت و سـهام بسیاری از شـرکت‌های بزرگ فناوری بخشی از رشـدهای اخیر خود را واگذار کردند. سرمایه‌گذاران که طی ماه‌های گذشته با خوش‌بینی نسبت به آینده هوش مصنوعی، ارزش سهام شـرکت‌های فناوری را به سرعت افزایش داده بودند، اکنون با احتیاط بیشتری به این صنعت نگاه می‌کنند. پرسش اصلی این است که سرمایه‌گذاری‌های سنگین در حوزه هوش مصنوعی چه زمانی به سودآوری پایدار تبدیل خواهد شد؛ پرسشی که موجب شده بخشی از معامله‌گران ترجیح دهند سودهای کسب‌شده را شناسایی کنند. این فضای منفی تنها به وال‌استریت محدود نماند و بازارهای آسیایی، به‌ویژه سهام شرکت‌های فناوری در ژاپن و کره جنوبی نیز تحت تاثیر موج فروش قرار گرفتند.

فناوری سالمندی بازار تازه اقتصاد نقره‌ای

گسترش سـالمندی جمعیت و افزایش تقاضا این گروه از یک مساله اجتماعی فراتر رفته و در حال تبدیل شدن به یکی از پیشران‌های اقتصاد جهانی است. AgeTech یا فناوری‌های سـالمندی در سـال‌های اخیر به‌منظور پاسخ به نیازهای فناورانه سالمندان و به عنوان مهم‌ترین زیرساخت‌های شـکل‌گیری اقتصاد نوآورانه و ایجاد بازار جدید فناوری شـکل گرفته و درحال توسعه است. بازار AgeTech ایـران نیز به عنوان یکی از کشـورهایی که پیش‌بینی می‌شود جمعیت سالمند آن تا سال ۲۰۳۰ به حدود ۲۰ درصد برسد هنوز در مراحل ابتدایی قرار دارد و در برخی زمینه‌ها مانند خانه‌های هوشمند سالمندمحور یا حسگرهای ایمنی هنوز به‌طور گسترده توسعه نیافته است. به گزارش پیوست، با توجه به افزایش تعداد سالمندان در جهان، فناوری‌های سالمندی به‌ویژه هوش مصنوعی می‌تواند نقش مهمی در مدیریت و مراقبت از این گروه و جلوگیری از مشکلات و خطرات آنها در سال‌های پیش‌رو داشته باشد. طبق برآورد سـازمان ملل تا سال ۲۰۳۰ از هر ۶ نفر یک نفر سالمند خواهد بود. هرچند که استفاده و به‌کارگیری این ابزار امری ضروری و مفید به‌نظر می‌آید اما اشـاره شده که توسـعه این فناوری‌های سالمندی با چالش‌های طراحی، زیرسـاختی و نهادی روبه‌رو است. با توجه به اینکه سـالمندی جمعیت در دهه‌های آینده یکی از مهم‌ترین چالش‌ها باشـد، اتکا صرف به الگوهای سنتی مراقبت از سـالمندان دیگر پاسخگوی نیازهای جامع نخواهد بود و فناوری‌های سالمندی یا AgeTech می‌توانند به عنوان مکملی برای نظام‌های مراقبتی عمل کنند و با ترکیب ابزارهای دیجیتال، خانه‌های هوشمند، خدمات سلامت از راه دور و هوش مصنوعی، امکان زندگی مستقل‌تر و ایمن‌تر سالمندان را در محیط خانه فراهم کنند. در ایران نیز توسـعه فناوری سالمندی می‌تواند علاوه بر پاسخ به چالش سالمندی، زمینه‌ساز شکل‌گیری بازارهای جدید در حوزه سلامت دیجیتال، اینترنت اشیا و خدمات مراقبتی باشد. اقتصاد نقره‌ای (بازار کالاها و خدمات ویژه سالمندان) زمانی می‌تواند به یک بازار پویا تبدیل شود که زیرساخت‌های فناورانه لازم برای پاسخ به نیازهای جمعیت سالمند توسعه یابد و AgeTech می‌تواند یکی از مهم‌ترین پایه‌های این تحول باشد. خانه‌های هوشمند، دستگاه‌های پوشیدنی، سیسـتم‌های مدیریت دارو، اپلیکیشن‌های مدیریت مراقبت و سامانه‌های ردیاب مکانی از مهم‌ترین ابزارهای AgeTech به‌شمار می‌آید.

◄ AgeTech چیست و چرا اهمیت دارد؟

AgeTech یـا فناوری سـالمندی به مجموعـه‌ای از محصولات، خدمات و راهکارهای فناورانه گفته می‌شود که با هدف پاسـخ به نیازهای جمعیت سالمند طراحی شده است. این مفهوم تنها به یک ابزار یا اپلیکیشن محدود نمی‌شود، بلکه به اکوسیسـتمی از فناوری‌ها اشاره دارد که حوزه‌هایی مانند سلامت دیجیتال، مراقبت در منزل، خانه‌های هوشمند، فناوری‌های کمکی و خدمات مبتنی بر داده را به یکدیگر پیوند می‌دهد. در بسیاری از کشورها، AgeTech به تدریج به بازاری رو به رشـد تبدیل شده است. افزایش سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌های مرتبط با سالمندی، توسعه خدمات سلامت دیجیتال و گسترش راهکارهای خانه هوشمند نشـان می‌دهد فناوری‌های سالمندی تنها پاسخی به یک چالش اجتماعی نیستند، بلکه به بخشی از اقتصاد نوآوری و بازارهای جدید فناوری نیز تبدیل شـده‌اند. افزایش سـریع جمعیت سـالمند، رشد هزینه‌های مراقبت، کمبود نیروی انسانی در حوزه مراقبت از سالمندان و تمایل روزافزون سالمندان به حفظ استقلال در زندگی روزمره، اصلی‌ترین محرک‌های رشد AgeTech هستند.

◄ ایران در کجای فناوری‌های سالمندی ایستاده؟

بر اساس گزارش‌های سازمان ملل، جهان در حال ورود به دوره‌ای از تحول جمعیتی است که در آن سهم جمعیت سالمند به‌طور قابل توجهی افزایش خواهد یافت. طبق این آمار، جمعیت افراد بالای ۶۰ سال جهان تا سال ۲۰۵۰ به بیش از ۲ میلیارد نفر خواهد رسید. همچنین اشاره شده که سرعت سالمند شدن جمعیت در بسیاری از کشورهای در حال توسعه حتی بیشتر از کشورهای توسعه‌یافته است. ایران نیز به تدریج در حال ورود به مرحله سالمندی جمعیت اسـت؛ روندی که می‌تواند سـاختار تقاضا در بسیاری از خدمات اجتماعی و اقتصادی را تغییر دهد. طبق داده‌های جمعیتی حدود ۱۰ درصد جمعیت کشور را افراد بالای ۶۰ سال تشکیل می‌دهند، همچنین پیش‌بینی می‌شود که این سهم تا حدود سال ۱۴۳۰ به بیش از ۲۰ درصد برسد. البته برخی برآوردها نشـان می‌دهد تا سال ۲۰۵۰ سهم سالمندان در ایران حدود ۲۵ الی ۳۰ درصد جمعیت خواهد بود. به‌عبارتی سرعت سالمندشدن جمعیت ایران از بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته سریع‌تر است. با وجود این روند جمعیتی، بازار AgeTech در ایران هنوز در مراحل ابتدایی قرار دارد. خدماتی مانند مشاوره پزشکی آنلاین یا پرستاری در منزل به تدریج در حال توسـعه هستند، اما بسیاری از حوزه‌های دیگر مانند خانه‌های هوشمند سالمندمحور، حسگرهای ایمنی، ابزارهای مدیریت مراقبت یا ربات‌های کمکی هنوز به‌طور گسترده توسعه نیافته‌اند.

◄ فناوری‌های کلیدی در اکوسیستم AgeTech

یکـی از مفاهیم کلیدی در توسـعه AgeTech مفهوم «سالمندی در خانه» یا Aging in Place است. بسیاری از سالمندان ترجیح می‌دهند دوران سالمندی خود را در خانه و محیط اجتماعی آشـنای خود سپری کنند. این ترجیح در کنار محدودیت ظرفیت مراکز مراقبتی، توجه به مدل‌های جدید مراقبت مبتنی بـر فناوری را افزایش داده است. در این رویکرد، خانه به محیطی هوشمند برای پایش سلامت و پشتیبانی از زندگی روزمره تبدیل می‌شود. حسگرهای محیطی، دستگاه‌های پوشیدنی و سامانه‌های دیجیتال می‌توانند وضعیت سلامت، فعالیت بدنی و ایمنی سالمندان را به‌صورت مداوم پایش کنند و در صورت بروز مشکل هشدارهای لازم را برای خانواده یا مراقبان ارسال کنند. درواقع می‌توان گفت AgeTech یک فناوری واحد نیست، بلکه مجموعه‌ای از فناوری‌هاست که با قرارگیری در کنار هم، اکوسیسـتم مراقبت دیجیتال از سالمندان را تشـکیل می‌دهد. خانه‌های هوشـمند، دستگاه‌های پوشیدنی، سیسـتم‌های مدیریت دارو، اپلیکیشن‌های مدیریت مراقبت، سـامانه‌های ردیـاب مکانی، خدمات سلامت از راه دور، فناوری‌های توانبخشی و کمک‌حرکتی و همچنین ربات‌های کمکی از مهم‌ترین این فناوری‌ها به‌شمار می‌آیند.

◄ خانه‌های هوشمند (Smart Homes):

این فناوری با استفاده از حسگرهای نامحسوس (بدون نیاز به دوربین در فضاهای خصوصی)، محیط خانه را به یک سیستم مراقبتی هوشمند تبدیل می‌کند. حسگرهای حرکت، لرزش و حتی رادار، وضعیت سالمند را در اتاق‌ها پایش می‌کنند تا در صورت وقوع حوادثی نظیر «سقوط» یا «عدم تحرک غیرعادی»، بلافاصله به مراقبان هشدار ارسال شـود. این فناوری، سـتون فقرات «Aging in Place» است.

◄ دستگاه‌های پوشیدنی (Wearables):

گجت‌هایی نظیر ساعت‌ها یا دستبندهای هوشمند که به‌صورت ۲۴ سـاعته علایم حیاتی نظیـر ضربان قلب، فشار خون، سطح اکسیژن و حتی کیفیت خواب را پایش می‌کنند. ارزش اقتصادی ایـن ابزارها در انتقال داده‌های لحظه‌ای به پزشک است که امکان «پزشکی پیشگیرانه» را فراهم کرده و از بروز سکته‌ها یا وخامت بیماری‌های مزمن جلوگیری می‌کند.

◄ سیستم‌های مدیریت دارو (Medication Management):

این سیسـتم‌ها که شـامل قرص‌خورهای هوشـمند و اپلیکیشن‌های مرتبط هستند، خطای انسانی در مصرف دارو را که یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های سلامت سالمندان است، به حداقل می‌رساند. سیستم به‌صورت خودکار دوز مناسـب را آزاد کرده و در صورت فراموشی، به سالمند یا مراقب او هشدار می‌دهد.

◄ اپلیکیشن‌های مدیریت مراقبت (Care Coordination Apps):

این پلتفرم‌ها نقش «هاب مرکزی» ارتباطی را دارند. تمام اعضای خانواده، پزشک، فیزیوتراپ و پرستار از طریق یک اپلیکیشن مشترک، وضعیت سـلامت سالمند، برنامه دارویی، نوبت‌های پزشک و تغییرات خلق‌وخو را هماهنگ می‌کنند. این ابزار از دوباره‌کاری و آشـفتگی در مدیریت مراقبت جلوگیری می‌کند.

◄ سامانه‌های ردیابی مکانی (GPS Tracking):

این ابزارها برای سـالمندان مبتلا به اختلال شناختی یا آلزایمر حیاتی هستند. با استفاده از فناوری GPS و تعیین «محدوده امن» (Geofencing)، اگر سالمند از محدوده مشخصی خارج شود، سیستم بلافاصله به خانواده هشدار می‌دهد. این فناوری، تعادلی میان «امنیت» و «استقلالِ فیزیکی» فرد ایجاد می‌کند.

◄ خدمات سلامت از راه دور (Telemedicine):

این فناوری با حـذف مانع «جابه‌جایـی فیزیکی»، دسترسی سالمندان را به متخصصان پزشکی آسان می‌کنـد. از طریق ویزیت‌هـای ویدیویـی و انتقال داده‌های پزشکی از راه دور، سالمندان می‌توانند بدون خروج از منزل، چک‌آپ‌های منظم انجام دهند؛ امری که به‌ویژه برای افراد با محدودیت حرکتی، انقلابی در کاهش هزینه‌های درمانی و رفت‌وآمد است.

◄ فناوری‌های توانبخشی و کمک‌حرکتی (Assistive Tech):

شامل اسکلت‌های بیرونی (Exoskeletons) سبک، عصاهای هوشـمند و ابزارهای توانبخشـی در خانه است. این تجهیزات نه تنها به سالمند در حفظ تعادل و راه رفتـن کمک می‌کند، بلکه بـا تحلیل داده‌های حرکتی، در همکاری با فیزیوتراپ باعث می‌شـود تا او اثربخشی تمرینات توانبخشی را در محیط خانه به دقت ارزیابی کند.

◄ ربات‌های کمکی (Assistive Robots):

این ربات‌ها در دو دسته فعالیت می‌کنند؛ نخستین دسته «ربات‌های فیزیکی» هسـتند که در جابه‌جایی یا انجام کارهای خانه به سـالمند کمک می‌کنند و دسـته دوم «ربات‌های اجتماعی» نامیده شدند که برای کاهش حس تنهایی و افسردگی طراحی شده‌اند. ربات‌های اجتماعی با گفت‌وگو، یادآوری برنامه‌ها و سرگرم کردن سالمند، بار روانی مراقبت را برای خانواده‌ها کاهش می‌دهند. ترکیب این فناوری‌ها به شکل‌گیری شبکه‌ای از خدمات دیجیتال منجر می‌شود که می‌تواند کیفیت زندگی سالمندان را بهبود و در عین حال فشار بر نظام‌های مراقبتی را کاهش دهد. چنین مدلی بخشی از مسوولیت مراقبت را از ساختارهای سنتی به زیرساخت‌های فناورانه منتقل می‌کند و امکان حفظ استقلال سالمندان در محیط زندگی خود را افزایش می‌دهد.

◄ نقش هوش مصنوعی در مراقبت از سالمندان

هوش مصنوعی یکی از فناوری‌هایی است که می‌تواند نقش مهمی در توسعه AgeTech ایفا کند. الگوریتم‌های هوش مصنوعی قادرند داده‌های حاصل از دستگاه‌های پوشیدنی، حسگرهای محیطی و سوابق سلامت را تحلیل و الگوهای غیرعادی در وضعیت سـلامت سـالمندان را شناسایی کنند. برای مثال، کاهش ناگهانی فعالیت بدنی، تغییر در الگوی خواب یا بی‌نظمی در مصرف دارو می‌تواند نشانه‌ای از بروز مشکل سلامتی باشد. تحلیل این داده‌ها می‌تواند هشدارهای زودهنگام برای خانواده یا پزشک ایجاد کند و از بروز مشکلات جدی‌تر جلوگیری کند. در کنار آن، خدمات سلامت از راه دور نیز امکان دسترسی سالمندان به خدمات پزشکی را افزایش می‌دهد؛ به‌ویژه برای افرادی که به دلیل مشکلات حرکتی یا فاصله جغرافیایی امکان مراجعه مداوم به مراکز درمانی را ندارند.

◄ چالش‌های توسعه AgeTech

توسـعه AgeTech یا فناوری‌های سـالمندی تنها به توسـعه فناوری محدود نمی‌شـود و بـه مجموعه‌ای از عوامل طراحی، زیرساختی و نهادی وابسته است. یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، طراحی فناوری‌هایی است که برای سالمندان واقعا قابل استفاده باشند. بسیاری از محصولات دیجیتال برای کاربران جوان طراحی شده‌اند و ممکن است برای سـالمندان پیچیده یا دشوار باشند. در کنار مساله طراحی، موضوعاتی مانند حفاظت از داده‌های سلامت، استانداردسازی فناوری‌ها، اتصال خدمات دیجیتال به نظام سلامت و نقش بیمه‌ها نیز از جمله زیرساخت‌های ضروری برای توسـعه این حوزه هستند. افزایش امید به زندگی، کاهش نرخ تولد و تغییر سـاختار خانواده‌ها باعث شده است سهم جمعیت سالمند در بسیاری از کشورها، از جمله ایران، به سرعت افزایش یابد. در چنین شرایطی، پاسخ به نیازهای این گروه جمع سـال‌های اخیر به فناوری‌های نوین دشـوار خواهد بود. «AgeTech» یا فناوری‌های سـالمندی در سال‌های اخیر به عنوان یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های شکل‌گیری اقتصاد نقره‌ای (بازار کالاها و خدمات ویژه سالمندان) مطرح شده‌اند؛ حوزه‌ای که از سلامت دیجیتال تا خانه‌های هوشمند و خدمات مراقبتی مبتنی بر داده را در بر می‌گیرد.

◄ اینستاگرام گوش به فرمان کاربران می‌شود

اینسـتاگرام مشـغول آزمایش روش‌هایی جدید بـرای شخصی‌سـازی الگوریتم‌هـای کاربـران اسـت. به گـزارش خبرگـزاری مهر و بـه نقل از تک کرانچ، طبق پسـت جدید «آدام موسـری» مدیر اینسـتاگرام، کاربران پلتفرم به زودی شاهد روش‌های بیشـتری برای تنظیـم محتوای خود هستند. موسری به‌طور خاص روش‌هایی را نشان داده که کاربران با کمـک آنها می‌توانند به بخش Your Algorithm دسترسی یابند. این ویژگی به آنها امـکان می‌دهد موضوعاتی که تمایل دارند بیشتر یا کمتر مشـاهده کنند را مشخص کنند. اینسـتاگرام این بخش را سال گذشـته راه‌اندازی کرد و از آن زمان حوزه‌های بیشتری از اپ را معرفی می‌کند. رییس اینسـتاگرام در این باره می‌گوید: ما می‌خواهیم Your Algorithm را از بخشی در تنظیمات به چیزی که کاربر احساس می‌کند در اینسـتاگرام حیاتی است، تکامل دهیم. برخی از این روند هم‌اکنون تحت آزمایش است و برخی دیگر به زودی ارایه می‌شوند. برخی نیز ممکن است کار نکنند. نمونه‌هایی که او در پسـت خود آورده شامل موردی است که در آن، با پایین کشیدن فید اینستاگرام، در نهایت منوی Your Algorithm ظاهر می‌شود. در نمونه‌ای دیگر که در آن، با کشیدن انگشت به بالا روی یک ریلز، ممکن است یک پنجره مشابه برای شخصی‌سازی نمایش داده شود. نمونه سوم نیز دکمه‌هایی را در زیر هر ریلز نشان می‌دهد تا مشخص کنید آیا می‌خواهید ریلزهای بیشتری شبیه آن ببینید یا خیر.

◄ رقبای آسیایی هوش مصنوعی آنتروپیک از راه می‌رسند

در هفته‌هایی که ممنوعیـت صادراتی مدل‌های هوش مصنوعی از سوی امریکا ارایه شد دو شرکت آسیایی یکی در چین و یکی در ژاپن ابزارهای خود را برای پر کردن خلأ ایجاد شده در این زمینه ارایه کردند. به گزارش مهر و به نقل از تک کرانچ، شرکت امنیت سـایبری چینی ۳۶۰ از Tulongfeng، یک ابزار هـوش مصنوعی رونمایی کرد که مدعی است می‌تواند با مدل «مایتوس» آنتروپیک رقابت کند. مایتوس یک هوش مصنوعی امنیت سایبری محور بسیار قدرتمند است که دولت دونالد ترامپ رییس جمهـور امریکا هم‌اکنـون آن و همچنین نسخه محدودترش یعنی «فابل ۵» را برای کاربران غیـر امریکایی ممنوع کرده اسـت. عـلاوه بر آن «اسـکانای آی» یک استارت‌آپ هوش مصنوعی مسـتقر در ژاپن ابزار Fugu را راه‌اندازی کرد. این شرکت مدعی است مدل مذکور با مدل‌های برتری مانند فابـل ۵ و مایتوس رقابت می‌کند. همچنین به گفته شـرکت هـوش مصنوعی مذکـور برای عامل‌ها طراحی شده و توانایی راهبری دسترسی به مدل‌های دیگر از طریق API هایشان را دارد. این دو مدل هوش مصنوعی آسـیایی در حالی عرضه شده‌اند که ممنوعیت دولت امریکا بر ابزارهای مشابه امریکایی همچنان ادامه دارد. براساس دستور دولت امریکا آنتروپیک از ارایه دسترسی جهانی به مایتوس و فابل منع شده است. به گفته سخنگوی «اسکانای آی» عرضه مدل‌های جدید کاملا تصادفی بوده است اما این امر سبب نشـده شرکت از فرصت به دست آمده، استفاده نکند. در وب سایت آن آمده است: ارایه قابلیت‌های پیشرو بدون ریسک محدودیت‌های صادراتی. وی دربـاره راه‌اندازی این مدل در دوران ممنوعیت صادرات مایتوس و فابل گفت: ما از سال قبل مشغول سـاخت Fugu بوده‌ایم. تحقیقات مربوط به آن در بهار سال جاری به IVLR ارایه شده است. ما به شایستگی‌های خود محصول اطمینان داشـتیم؛ زمانبندی آن به سـادگی بـا لحظه‌ای همزمان شد که توجه بیشـتری را نسبت به آنچه انتظار داشتیم به آن جلب کرد. این شرکت کسب وکارها و سـازمان‌های دولتی ژاپنی را که به دنبال کاهش قرار گرفتن در معرض ریسک سخت‌تر شدن محدودیت صادراتی هسـتند، برای ارایه محصول خود هدف گرفته است. از سوی دیگر شرکت چینی ۳۶۰، دو محصول امنیت سایبری هوش مصنوعی را رونمایی کرده است. Tulongfeng برای کشف خودکار شکاف‌های نرم‌افزار و Yitianzhen برای خودکارسازی دفاع سـایبر و واکنش به رویدادها ساخته شده‌اند. اما این محصولات با یک پیام ارایه شدند. «ژوهونگی»، بنیانگذار ۳۶۰ هوش مصنوعی باگ یاب را به عنوان یک دارایی اسـتراتژیک ملی توصیف و به آنچه ریسـک «شفافیت یک طرفه» خوانده بود، تاکید کرد. منظور از شفافیت یک طرفه وضعیتی است که در آن برخی عامل‌ها می‌توانند به قابلیت‌های پیشرفته ردیابی شکاف دسترسی یابند و برخی دیگر نمی‌توانند.

◄ سود هوش مصنوعی به جیب سازندگان حافظه رفت

بیشـترین توجه بـازار طی ۲ سـال گذشـته به شرکت‌های توسعه‌دهنده هوش مصنوعی مانند آنتروپیک، اوپن‌ای‌آی و انویدیا معطوف بود، حالا برنده اصلی موج هوش مصنوعی در جای دیگری قـرار دارد؛ تولیدکننـدگان تراشـه‌های حافظه. تازه‌تریـن گزارش مالـی مایکـرون (Micron Technology) نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از درآمدی که شرکت‌های هوش مصنوعی صرف توسعه مدل‌ها و سـاخت مراکز داده می‌کنند، در نهایت به جیب سـازندگان حافظه‌های پرسرعت می‌رود؛ روندی که می‌تواند معادلات سـودآوری صنعت هوش مصنوعی را تغییـر دهد. به گزارش وال اسـتریت ژورنال، رشـد انفجاری تقاضا برای مراکـز داده و آموزش مدل‌هـای هوش مصنوعی باعث شده حافظه‌های پرسرعت HBM (High Bandwidth Memory) بـه یکـی از کمیاب‌ترین و گران‌تریـن قطعات زنجیره تامین هوش مصنوعی تبدیل شـوند. از آنجا که ظرفیت تولید این حافظه‌ها محدود اسـت و ساخت خطوط تولید جدید چند سال زمان می‌برد، تولیدکنندگان این تراشه‌ها توانسته‌اند قیمت محصولات خود را به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش دهند. مایکرون، به همراه سامسونگ الکترونیک و SK Hynix، اکنون نقشی مشابه تولیدکنندگان نفت برای صنعت هواپیمایی پیدا کرده‌اند؛ تامین‌کنندگان کالایی که بدون آن هوش مصنوعی امکان رشد ندارد و افزایش قیمتش مستقیما هزینه توسعه مدل‌های هوش مصنوعی را بالا می‌برد.

◄ استرالیا جریمه شبکه‌های اجتماعی را دو برابر کرد

اسـترالیا حداکثر جریمه‌ای که برای شرکت‌هایی که از قوانین ممنوعیت شبکه‌های اجتماعی برای کودکان پیـروی نکنند را دو برابـر خواهد کرد. به گزارش خبرگزاری مهر و به نقـل از رویترز، دولت این کشور همچنین اختیارات جمع‌آوری اطلاعات نهاد ناظر بر اینترنت خود، یعنی کمیسر eSafety را تقویت خواهد کرد و به ایـن نهاد اجازه می‌دهد شـرکت‌های رسـانه‌های اجتماعی را مجبور کند شـواهدی از اقدامات خود برای جلوگیری از ایجاد حساب کاربری برای افراد زیر ۱۶ سال ارایه دهند. براساس تغییرات جدید قانون، حداکثر مجازات برای شکست سیستماتیک در حفظ ممنوعیت از ۴۹.۵ به ۹۹ میلیون دلار اسـترالیایی معادل ۶۸ میلیون دلار امریکایی افزایش می‌یابـد. علاوه بر آن دولت استرالیا دوباره تاکید کرد: eSafety مشغول بررسی عدم پیروی پنج پلتفرم بزرگ یعنی اینسـتاگرام، فیس بوک، یوتیوب، اسنپ چت و تیک تاک است. ممنوعیت شبکه‌های اجتماعی برای کاربران زیر ۱۶ سال اکنون شش ماه است که اجرا می‌شود و بسیاری از کشورها به دقت این روند را زیر نظر دارند. آنها به دلیل نگرانی‌ها درباره تاثیر شبکه‌های اجتماعی بر سـلامت ذهنی و روحی جوانان قصـد دارند از این روند تقلید کنند. انگلیس در ماه جاری میلادی از تصمیم خود برای محدودیت‌های بیشتر که شامل پلتفرم‌های بازی رایانه‌ای و پخش زنده می‌شـود، خبر داد. «آنتونی آلبانز» در بیانیه‌ای اعلام کرد: من از تغییر در گفتمان‌ها و تصمیمات جهانی که از زمان ارایه قانون حداقل سن برای استفاده از پلتفرم‌های اجتماعی اعلام شده، دلگرم شده‌ام، اما واضح است که شرکت‌های بزرگ فناوری اقدامات کافی برای پیروی از قانون انجام نمی‌دهند. هنوز بسیاری از کودکان در شبکه‌های اجتماعی حضور دارند. در بیانیه ذکر شده از زمان اجرای ممنوعیت بیش از پنج میلیون حساب کاربری متعلق به افراد زیر ۱۶ سال غیر فعال یا محدود شده است. اما تحقیقات متعددی نشان داده مکانیسم‌های احراز سن مانند سلفی گرفتن که توسط شـرکت‌های فناوری انجام می‌شود، به آسانی قابل دور زدن اسـت و در بسیاری از موارد از کودکان نمی‌خواهد سن خود را احراز کنند. طبق تحقیقی که در مجله پزشکی انگلیس منتشر و ۴۰۸ نوجوان بررسی شد، ۸۵ درصد از استرالیایی‌های ۱۲ تا ۱۵ ساله هنوز سه ماه پس از اعمال ممنوعیت از رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کردند. همچنین دو سوم از کاربران زیر سن قانونی با اعلام سن بالای ۱۶ سال یا ارسال سلفی که پلتفرم آن را بالای ۱۶ سال پذیرفته بود، آنلاین ماندند.

◄ چین رکورد فیبر نوری را شکست

محققان چینـی موفق شـدند ۵۱،۳ ترابیت بر ثانیـه داده را از طریـق یک کانـال فیبر نوری منتقـل کننـد. به گـزارش مهـر و بـه نقل از اینترستینگ انجینرینگ، شرکت‌های مخابراتی و تولیدکنندگان فیبر نوری چین به دستاوردی مهم در توسـعه نسـل آینده ارتباطات دسـت یافته‌انـد. آنها بـا موفقیت نخسـتین آزمایش میدانی یک سـامانه انتقال مبتنی بر فیبر نوری هسـته‌توخالی را انجام دادند که توانایی انتقال ۱.۲ ترابیـت بر ثانیـه به ازای هر طـول موج را دارد. این موفقیت حاصل همکاری شرکت‌های چاینا تله‌کام، یانگتسـه اپتیـکال فایبراند کابل (YOFC) و دکولـی در قالـب یک پـروژه ملی پژوهشی با تمرکز بر فناوری‌های پیشرفته فیبر نوری اسـت. آزمایش مذکور روی طولانی‌ترین لینک فیبر نوری هسته‌توخالی جهان انجام شد. پژوهشگران با اسـتفاده از این سامانه توانستند ظرفیت انتقال کلـی ۵۱.۳ ترابیت بر ثانیه را در مسافت ۲۰۶ کیلومتری، بدون نیاز به تکرارکننده سـیگنال محقق کننـد و بدین‌ترتیـب رکورد جدیدی در انتقال داده با ظرفیت بالا در فواصل طولانـی به ثبت برسـانند. برخـلاف فیبرهای نوری متداول که نور را از طریق یک هسته جامد هدایت می‌کنند، فیبرهای هسـته‌توخالی نور را درون هوا منتقـل می‌کنند. این طراحی موجب کاهش تاخیر سـیگنال، افزایش ظرفیت انتقال و رفـع برخـی محدودیت‌های ذاتـی فیبرهای رایج می‌شـود. به همین دلیل، این فناوری یکی از گزینه‌هـای امیدوارکننده برای نسـل آینده شـبکه‌های نـوری، به‌ویژه در زیرسـاخت‌های ارتباطـی و دیتاسـنترهای عظیـم به شـمار مـی‌رود. پژوهشـگران همچنین موفق شـدند یکی از چالش‌هـای اصلی این فنـاوری، یعنی انتقـال سـیگنال‌های پرقدرت در یک شـبکه واقعی مبتنی بر فیبر هسـته‌توخالی را برطرف کنند؛ دسـتاوردی که پیش‌تر تنها در شـرایط آزمایشـگاهی امکان‌پذیـر بود. تاییـد عملکرد پایدار و پرسرعت این سامانه در محیط عملیاتی، جایگاه فیبرهای هسته‌توخالی را به عنوان یکی از فناوری‌هـای آینده‌دار حوزه ارتباطات تقویت کرده اسـت. در این آزمایش، از مکانیزم کنترل نرخ تطبیقی برای هر طول موج در کنار تخصیص انعطاف‌پذیر توان میان کانال‌ها استفاده شد. این روش به‌جای تکیه بر پارامترهای ثابت، به‌صورت پویا نحـوه انتقال داده در هر طول موج را تنظیم می‌کند و به سـامانه اجازه می‌دهد در شـرایط مختلف، عملکرد بهینه‌تری داشته باشد.

ادامه از صفحه اول

◄ سرمایه‌گذاری روی توسعه یا تکرار دور باطل؟

اما اگر همه منابع صرف سیاست‌های کوتاه‌مدت شود، فرصت تاریخی برای ایجاد تحول در اقتصاد از دسـت خواهد رفت. در نهایت، تجربه یک قرن اقتصاد نفتی در ایران نشان می‌دهد که مساله اصلی نه کمبود منابع، بلکه نحوه مدیریت آن است. اگر سیاستگذاری اقتصادی بتواند از درس‌های گذشته استفاده کند و منابع احتمالی آینده را به سمت توسعه زیرساخت‌ها و اقتصاد مولد هدایت کند، شاید بتوان از چرخه تکراری وابستگی و مصرف فاصله گرفت. در غیر این صورت، ورود پول‌های بزرگ نیز ممکن است تنها یک فرصت دیگر باشد که بدون تغییر ساختاری در اقتصاد کشور از دست می‌رود.